C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr.21rji-649/2024 Prima instanţă:
Judecătoria Orhei, sediul
Rezina
Judecător: Ludmila Tetiu

DECIZIE
În numele Legii

16 octombrie 2024 mun.
Bălţi
Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ala Rotaru
Judecătorii: Dumitru Puşca, Ruslana Burdeniuc

a examinat în lipsa părților, recursurile Directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal și a avocatului Iachimov Cristina în interesul condamnatului Bogdan Gheorghe, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 01.07.2024, prin care s-a respins demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului **Bogdan Gheorghe**.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în şedinţă, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

c o n s t a t ă:

Bogdan Gheorghe a fost condamnat la data de 03.07.2015 de către Judecătoria Chișinău sectorul Ciocana conform art.145 alin.(2) lit.a), b), art.188 alin.(4), art.84 alin.(1) Cod penal la 25 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.03.2016 s-a casat sentința Judecătoriei Chișinău sectorul Ciocana din 03.07.2015 și s-a pronunțat o nouă hotărâre după cum urmează conform art.145 alin.(2) lit.a), b), art.188 alin. (1) Cod penal Bogdan Gheorghe a fost condamnat la detențiune pe viață.

Conform deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 28.09.2016 a fost menținută fără modificări decizia Curții de Apel Chișinău din data de 09.03.2016.

La 13.06.2022, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința condamnatului Bogdan Gheorghe, invocându-se că acesta este cu antecedente penale, la data de 30.05.2022 a executat efectiv: 8 ani 4 luni și 19 zile, a fost caracterizat pozitiv, iar rezultatul evaluării riscului de recidivă este redus. La fel s-a indicat că Comisia specială a Penitenciarului nr.17 Rezina în ședința din 30.05.2022 a decis că condamnatul Bogdan Gheorghe ***** întrunește condițiile prevăzute de art.1 al Legii 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței R.Moldova. Și-a întemeiat pretențiile în baza Legii nr.243 cu privire la amnistie, art.107 Cod penal, art.469-471 Cod de procedură penală, art.272 Cod de executare.

A solicitat aplicarea în privința condamnatului Bogdan Gheorghe ***** a prevederilor art.7 alin.(1) lit. d) din Legea nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 18 mai 2023 s-a respins demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Bogdan Gheorghe ***** ca neîntemeiat.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04.03.2024 s-au admis recursurile Directorul Penitenciarul nr.17 Rezina și avocatului Iachimov Cristina în interesele condamnatului Bogdan Gheorghe, casată integral încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 18 mai 2023 și trimisă cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 01.07.2024 s-a respins ca fiind neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, privind aplicarea prevederilor art.7 alin.1 lit.d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința condamnatului Bogdan Gheorghe.

Nefiind de acord cu încheierea judecătorului de instrucție, aceasta a fost contestată cu recurs de către Directorul Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal, care a solicitat admiterea recursului înaintat de către Penitenciarul nr.17-Rezina, casarea integrală a încheierii judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din data de 01.07.2024, prin care a fost respins demersul Penitenciarului nr.17-Rezina înaintat în privinţa condamnatului la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.*****, privind aplicarea actului de amnistie, adoptarea unei noi hotărârii prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr.17-Rezina cu aplicarea în privinţa

condamnatului la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.*****, a dispoziţiilor alin.(l) lit.d) al art.7 din Legea nr. 243/2021.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- cu referire la concluzia instanţei referitor la faptul că nu există nici un act ce ar prezenta o evaluare psihologică amplă a condamnatul la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.*****, şi o analiză detaliată a personalităţii acesuia, din care ar fi trasă o concluzie certă referitor la riscul de recidivă a condamnatului, potrivit extrasului din procesul-verbal nr.51 al şedinţei Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, condamnatul Bogdan Gheorghe se caracterizează pozitiv, iar conform fişei de evaluare a riscului de recidivă, acesta este redus. Această concluzie a fost susţinută unanim de toţi cei opt membri ai comisiei.

- instanţa de fond a considerat că această concluzie este neîntemeiată, însă nu a adus suficiente dovezi şi argumente pentru a o contrazice. Evaluarea făcută de Comisia Specială a Penitenciarului s-a bazat pe regulamentul-cadru şi pe o analiză detaliată a comportamentului condamnatului, care indică absenţa factorilor criminogeni semnificativi. Astfel, consideră că demersul instituţiei penitenciare este legal şi întemeiat iar, în privinţa condamnatului pot fi aplicate prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr. 243/2021.

- instanţa a considerat că nu a fost prezentată o evaluare psihologică clară şi o analiză amplă a personalităţii condamnatului. Cu toate acestea, raportul de evaluare psihologică inclus în dosar subliniază progresele comportamentale ale condamnatului, indicând calităţi precum onestitatea, receptivitatea, responsabilitatea şi implicarea activă în diverse activităţi educative şi de resocializare.

- în cadrul şedinţei de judecată reprezentantul penitenciarului a prezentat un şir de materiale şi acte probatorii privind constatările comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina în vederea admiterii demersului înaintat, pe care instanță a neglijat să le dea o apreciere, catalogând per ansamblu că informaţia ce nu justifică întrunirea condiţiilor stabilite întru aplicarea actului de clemenţă faţă de condamnatul la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.*****, or, în opinia instanţei de judecată acesta nu a dat dovada de un comportament corespunzător şi de altfel nu poate fi caracterizat pozitiv.

- conform anexei nr.6 pct. 53 al capitolului VI din Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, psihologul penitenciarului realizează evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia şi fişa de evaluare a riscului de recidivă, astfel instanţa de judecată nu este în drept să efectueze ingerinţa în activitatea comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.l7-Rezina, deoarece în conformitate cu pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiţiei nr.44 din 18.02.2022

”Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, comisia specială este în drept să aprobe raportul de evaluare a condamnatului, evaluarea psihologică privind riscul de recidivă în privinţa condamnatului evaluat.

- în contextul celor expuse, administraţia Penitenciarului nr.17-Rezina, consideră că decizia comisiei speciale din 30 mai 2022, prin care s-a dispus înaintarea demersului către instanţa de judecată cu privire la aplicarea către condamnatul la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.***** prevederilor alin.(l) lit.d) al art.7 din Legea nr. 243/2021, este legală şi întemeiată.

De asemenea, în termen încheierea instanței de fond a fost contestată cu recurs și de către avocatul Iachimov Cristina în interesul condamnatului Bogdan Gheorghe solicitând admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Rezina din 01.07.2024, rejudecarea cauzei și pronunţarea unei decizii prin care demersul Penitenciarul 17 să fie admis pe deplin după cum a fost formulat.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- premergător la demersul adresat în instanţa judecătorească de către reprezentantul Pentenciarului nr.17 Rezina a servit extrasul din procesul-verbal nr.8 al şedinţei Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 18.07.2022, condamnatul Bogdan Gheorghe se caracterizează pozitiv, iar conform fişei de evaluare a riscului de recidivă -riscul de recidivă este redus. Toți din cei 7 membri ai comisiei au votat pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie faţă de condamnat. Totuşi instanţa a considerat concluzia Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 18.07.2022, privind riscul ”redus” de recidivă a condamnatului, precum şi caracteristica sa ”pozitivă” ca fiind vădit neîntemeiate.

-după cum rezultă din certificatul privind sancţiunile şi stimulările aplicate condamnatului pe parcursul detenţiei, Bogdan Gheorghe a fost sancţionat disciplinar, în perioada 2014-2022 de 7 ori, având şi 8 stimulări.

- legea cu privire la amnistie este şansa codamnatului la eliberarea şi modificarea pedepsei şi această lege prevede expres care sunt cerinţele aplicării ei în privinţa condamnatului la detenţie pe viaţă riscul de recidivă redus şi programul individual de muncă.

- condamnatul Bogdan Gheorghe a ispăşit pedeapsa timp de 08 ani 4 luni, fapt care denotă că a fost pedepsit pentru cele comise pe deplin... fiind deţnut în condiţii inumane şi degradante.

- cu toate că instanţa notează că potrivit compartimentului ”Evaluarea psihologică” a condamnatului, indicată în raportul de evaluare se indică la faptul că condamnatul prezintă următoarele progrese comportamentale: stabilitate

emoţională, comportament adecvat, în relaţii interpersonale nu întâmpină greutăţi dar consideră că o asemenea concluzie, formulată în termeni vagi, nici nu prezintă un profil psihologic clar al condamnatului şi o analiză amplă a personalităţii sale, care ar stabili: cât de des s-a produs comportamentul infracţional al persoanei în trecut; prezintă sau nu la moment condamnatul pattern-uri ale acelui comportament; cât de regulat/sistematic s-a produs acel comportament infracţional şi în ce circumstanţe; cum a fost acest comportament infracţional afectat în timp de activităţile de resocializare petrecute în penitenciar sau de sancţiunile anterioare aplicate condamnatului; care sunt schimbările în personalitatea condamnatului ce permite a considera că acesta nu v-a mai comite acţiuni atipice cu caracter antisocial.

- astfel, evaluarea personalităţii condamnatului trebuie să aibă o desfăşurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informaţii privitoare la condamnările anterioare, cât şi la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracţional şi circumstanţele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârşirea infracţiunii (vârsta, circumstanţele, acţiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracţiunii săvârşite de către condamnat (recunoaşte sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracţional şi de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de uşor a luat-o, dileme morale), precum şi consecinţele comportamentului acestuia. În evaluarea personalităţii condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

- Bogdan Gheorghe a trecut toate orele şi evaluările psihologice care au fost incluse în program, a efectuat şi programul individual, nu are sancţiui din 2018 şi consideră că merită pe deplin a fi amnistiat.

- consideră că Bogdan Gheorghe corespunde integral cerinţelor Legii nr.423 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, şi anume art.7 alin.(1) lit.d).

Procedura înștiințării legale în instanța de recurs a fost executată(f.d.201-202).

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod procedură penală: *”recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces”*.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursurilor declarate de administrația Penitenciarului nr.17 și avocatul Iachimenco Cristina în interesul condamnatului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate prin prisma argumentele invocate în recursuri, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursurile declarate

urmează a fi respinse ca nefondate, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, *judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat*.

Conform art.469 alin.(1) pct.15) CPP, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la liberarea de pedeapsă în temeiul actului de amnistie sau stingerea executării pedepsei.*

Colegiul e de părerea că instanța legal şi întemeiat a ajuns la concluzia respingerii ca neîntemeiate a demersului administrației Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea în privința condamnatului Bogdan Gheorghe a actului de amnistie, astfel, dezacordul recurenților fiind neîntemeiat reieșind din circumstanțele constatate pe caz.

În argumentarea soluției adoptate, Colegiul reține că judecând demersul administrației Penitenciarului nr.17 privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea privind amnistia, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările pe caz, cât și argumentele formulate în demersul înaintat, corect ajungând la concluzia privind respingerea ca fiind neîntemeiat demersul, or, la speță de către instanța de fond just s-a statuat că amnistia reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemenţă, cum este amnistia, prin care persoanele, ce au comis infracţiuni, sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui şir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societăţii, componenţele de infracţiune şi categoriile de persoane în privinţa cărora urmează să se extindă actul dat, structura populaţiei penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populaţiei penitenciare, fregvenţa aplicării unor asemenea acte şi raţionalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

Astfel, contrar alegațiilor recurenților, care și-au expus dezacordul cu soluția instanței de fond, aceasta relevant a reținut că Bogdan Gheorghe a fost condamnat la data de 03.07.2015 de către Judecătoria Chișinău sectorul Ciocana conform art.145 alin.(2) lit.a), b), art.188 alin.(4), art.84 alin.(1) Cod penal la 25 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 09.03.2016 a fost casată sentința Judecătoriei Chișinău sectorul Ciocana din 03.07.2015 și pronunțață o nouă hotărâre prin care conform art.145 alin.(2) lit.a), b), art.188 alin.(1) Cod penal Bogdan Gheorghe a fost condamnat la pedeapsa detențiune pe viață.

Conform deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 28.09.2016 a fost menținută fără modificări decizia Curții de Apel Chișinău din data de 09.03.2016.

Obiectiv a indicat judecătorul de instrucție și la faptul că analizând extrasul din procesul-verbal nr.5 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022 rezultă că condamnatul Bogdan Gheorghe se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă-riscul de recidivă este redus, 8 membri votând pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat și nici unul nu a votat împotrivă.

Ce ține de motivarea în partea riscului de recidivă, Colegiul consideră că instanța neîntemeiat a statuat că nu există nici un act ce ar prezenta o evaluare psihologică amplă a condamnatul la detenţiune pe viaţă Bogdan Gheorghe ***** a.n.*****, şi o analiză detaliată a personalităţii acesuia, din care ar fi trasă o concluzie certă referitor la riscul de recidivă a condamnatului, or, potrivit fişei de evaluare a riscului de recidivă, acesta este redus. Această concluzie a fost susţinută unanim de toţi cei opt membri ai comisiei, astfel, concluzia instanței este contrară concluziei comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.l7-Rezina, care a emis concluzia în conformitate cu pct.52 al Ordinului Ministerului Justiţiei nr.44 din 18.02.2022 ”Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova.

Totodată, în combaterea alegațiilor recurenților, Colegiul va susține poziția primei instanțe în partea ce ține de aprecierea caracteristicii pozitive a condamnatului, corect fiind statuat că conform certificatului privind sancțiunile și stimulările aplicate condamnatului pe parcursul detenției, urmează că, Bogdan Gheorghe a fost sancționat disciplinar în perioada 2014-2022 de 10 ori, având și 8 stimulări.

În contextul celor indicate supra, se relevă și faptul că în Legea nr.243/2021, legiuitorul a indicat expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa. Astfel, judecătorul de instrucție în respectarea prevederilor legale studiind dosarul personal al condamnatului, a stabilit, că condamnatul nu a realizat pe deplin programul individual de executare a pedepsei, pe parcursul executării pedepsei, a fost sancționat disciplinar de 10 ori, având și 8 stimulări. Mai mult, ultima sancțiune disciplinară fiind aplicată condamnatului la

13.10.2022, adică după înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat.

Este justă și concluzia că, deoarece condamnatul în timpul detenției a fost sancționat disciplinar de 10 ori, numărul sancțiunilor disciplinare prevalând asupra numărului stimulărilor aplicate, Bogdan Gheorghe nu poate fi caracterizat pozitiv, or, se denotă faptul că pe parcursul executării pedepsei condamnatul nu a avut constant un comportament cuviincios, din care motiv acesta nu poate fi caracterizat ”*pozitiv*”. La fel, referitor la termenul ispășit efectiv de condamnat la momentul înaintării demersului (8 ani și 4 luni închisoare) acesta nu este suficient pentru a da obiectiv o caracteristică condamnatului.

În acest sens, instanța corect în coroborare cu materialele cauzei și datele din dosarul personal al condamnatului Bogdan Gheorghe, s-a referit la art.1 alin.(1)-(3) ale Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, conform cărora urmează că, prezenta lege se aplică condiţionat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidenţa prevederilor art.2-5, 7, 8. Aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate (în continuare-comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa, din reprezentanţi ai Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Naţional de Probaţiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiţiei. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituţia care pune în executare pedeapsa iniţiază demersurile către instanţele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

La fel, în corespundere cu prevederile art.7 alin.(1) lit.d) persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4-6 i se comută pedeapsa după cum urmează: la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detenţiune pe viaţă.

Astfel, deoarece Bogdan Gheorghe nu poate fi caracterizat pozitiv, în temeiul art. 1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privinţa acestuia nu sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit. d) ale Legii vizate, în acest sens fiind netemeinice atât alegațiile administrației Penitenciarului nr.17 Rezina cât și a apărătorului în interesul condamnatului expuse în cererile de recurs, care astfel sunt susceptibile respingerii cu menținerea fără modificări a încheierii instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) p.1) lit.a) CPP, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

DECIDE:

Respinge ca nefondate recursurile Directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal și a avocatului Iachimov Cristina în interesul condamnatului Bogdan Gheorghe, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 01.07.2024, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Ala ROTARU

Judecătorii: Dumitru PUŞCA

Ruslana BURDENIUC